

Informatiefiche: ruimen van grachten

(Versie 1 dd. 5 juni 2020)

Dit is een louter informatief document dat enkel betrekking heeft op het ruimen van grachten in de meest voorkomende situaties (oeverdeponie voor tijdelijk ontwatering komt daarom niet aan bod).

U wilt de grachten in uw stad of gemeente (laten) ruimen. Wat is toegelaten?

1. Afvoer naar een centrum voor slibverwerking

We benadrukken dat de geruimde specie alleszins rechtstreeks naar een centrum voor slibverwerking mag worden afgevoerd, ongeacht of u over een technisch verslag beschikt of niet. De verplichting voor de opmaak van een technisch verslag – indien van toepassing - wordt in dat geval overgenomen door het slibverwerkingscentrum.

Meldingsplicht: het transport naar het slibverwerkingscentrum moet voorafgaandelijk aan het transport aan een erkende bodembeheerorganisatie gemeld worden.

Hoe kan de uitvoerder van de ruimingswerken het transport naar een centrum voor slibverwerking aan de Grondbank vzw melden indien geen technisch verslag werd opgesteld?

Er zijn 2 mogelijkheden :

1. De **Individuele** melding door een uitvoerende aannemer:
 - a. Klik in de Grondbank Community op “**meldingen**” en kies vervolgens voor “**grondtransportmelding voor ongekend partij**”;
 - b. Vul de gegevens van o.a. herkomst en bestemming in en verzend de melding
2. **Periodieke** melding: steden en gemeentes kunnen – voor werken in eigen beheer - gebruik maken van de mogelijkheid van periodieke melding die Grondbank aanbiedt. Om toegang te hebben tot de Grondbank Community dient men aan te sluiten bij de Grondbank.

Aandachtspunten:

- 1) Voorzie in uw prijsvraag of bestek afzonderlijke posten voor de afvoer naar een centrum voor slibverwerking en differentieer deze posten in functie van de toepassingsmogelijkheden (m.a.w. verontreinigingsgraad) na inkeuring.
- 2) Indien er begroeiing of veel los groenafval aanwezig is in de gracht, is het aangewezen om dit zoveel mogelijk voorafgaandelijk te verwijderen. Ruimingsspecie met té veel onverwerkt organisch materiaal bemoeilijkt de verdere verwerking en kan tot meerkosten leiden bij de acceptatie door een slibverwerkingscentrum.

2. Afvoer naar een bestemming of hergebruik naast de gracht

Indien de geruimde specie niet naar een centrum voor slibverwerking wordt afgevoerd, kan de opmaak van een technisch verslag, voorafgaandelijk aan de werken, nodig zijn.

2.1. Ruiming van kleine hoeveelheden (< 250 m³), onverdachte specie

Voor hoeveelheden minder dan 250 m³ uit een onverdachte¹ gracht is de **opmaak van een technisch verslag niet verplicht**.

Meldingsplicht:

- In geval de specie wordt **afgevoerd** moet dit gemeld worden bij een erkende bodembeheerorganisatie.
- Indien de specie **naast de gracht** wordt hergebruikt moet dit niet gemeld worden. (Opgelet, dit geldt onder voorbehoud dat de specie binnen hetzelfde perceel of binnen een voorziene erfdienstbaarheidszone blijft).

Hoe kan de uitvoerder van de ruimingswerken het transport bij de Grondbank vzw melden?

Klik in de Grondbank Community op **“werven < 250 m³”** en vervolgens op
 - **“grondtransportmelding”** in geval van afvoer naar een CSV (centrum voor slibverwerking)
 - of **“afvoer naar eindbestemming”**.

Hoe bepaal ik het te ruimen volume?

Om het totaal volume van ruimingswerken te bepalen, telt u de volumes op van de (deel)opdrachten die binnen eenzelfde tijdsbestek en ruimtelijke verdeling vallen. Bijvoorbeeld, wanneer de aannemer de opdracht krijgt om in het voorjaar het ruimen van de grachten in een welbepaalde wijk aan te pakken, geldt de som van het te ruimen volumes die daarbij vrijkomen.

Raamcontract: Indien u werkt met een raamcontract voor diverse ruimingswerken moet de inschatting van het volume niet gebeuren voor het totaalvolume dat binnen de duur van het contract zal vrijkomen. Maar evenmin mag een welbepaalde opdracht kunstmatig opgesplitst worden per gracht om aan de onderzoeksplicht te ontsnappen.

Aandachtspunten:

- 1) Ook al valt u niet onder de verplichting voor de opmaak van een technisch verslag, toch kan het nuttig zijn om een staalname-campagne te voorzien en zo een indicatie te hebben van de milieukwaliteit van de te ruimen specie:
 - a. Ook wanneer geen technisch verslag verplicht is, blijven de normen voor het gebruik van de specie onverminderd van toepassing; De kans op het veroorzaken van een verontreiniging blijft reëel;
 - b. De kostprijs om specie te aanvaarden op een slibverwerkingscentrum is afhankelijk van de milieukwaliteit en kan voor een aantal verrassingen zorgen (onvoorziene meerkosten)

¹ Een gracht is per definitie verdacht wanneer er huishoudelijk afvalwater of bedrijfsafvalwater in wordt geloosd, of wanneer ze hemelwater ontvangt afkomstig van een gewest- of snelweg.

- 2) Wat indien < 250 m³ geruimd wordt binnen de opdracht maar slechts één gracht als verdacht beschouwd moet worden? In dat geval geldt enkel voor de verdachte gracht de verplichte opmaak van het technisch verslag (zie onderstaande paragraaf)

2.2. Ruiming van kleine hoeveelheden (< 250 m³) verdachte² specie

Voor hoeveelheden kleiner dan 250 m³ uit een verdachte gracht is de opmaak van een technisch verslag niet verplicht indien **alle specie binnen de kadastrale werkzone** hergebruikt wordt. De kadastrale werkzone kan in dat geval worden afgebakend door de initiatiefnemer.

De kadastrale werkzone is alleszins beperkt tot hetzelfde perceel of een voorziene erfdienstbaarheidzone en dit onder voorbehoud dat er geen aanwijzingen zijn van verontreiniging hoger dan 80% bodemsaneringsnorm op basis van eerdere analyses van bvb. voorafgaandelijke ruiming (of visueel waarneembare verontreiniging). Ter herinnering: ook al is geen technisch verslag verplicht, de normen voor het gebruik van de specie blijven onverminderd van toepassing. De kans op het veroorzaken van een verontreiniging blijft reëel. Daarom kan het toch nuttig zijn om een staalname-campagne te voorzien en zo een indicatie te hebben van de milieukwaliteit van de te ruimen specie.

Bij afvoer van (een deel van) de specie is een **technisch verslag** en bijhorende **conformverklaring** vereist. Zoniet kan de specie enkel naar een centrum voor slibverwerking worden afgevoerd (zie 1). Op dat centrum wordt dan – na ontwatering – een technisch verslag opgemaakt.

Meldingsplicht:

- Indien de specie **naast de gracht** wordt hergebruikt moet dit niet gemeld worden. (Opgelet: dit geldt onder voorbehoud dat de specie binnen de afgebakende kadastrale werkzone blijft).
- Bij afvoer geldt dezelfde procedure als beschreven in paragraaf 2.3.

² Een gracht is per definitie verdacht wanneer er huishoudelijk afvalwater of bedrijfsafvalwater in wordt geloosd, of wanneer ze hemelwater ontvangt afkomstig van een gewest- of snelweg.

2.3. Ruiming van grotere hoeveelheden (>250 m³)

Voor deze situaties moet u voorafgaandelijk aan de werken over een **technisch verslag** en de bijhorende **conformverklaring** beschikken. De erkende bodemsaneringsdeskundige geeft in het technisch verslag aan of de specie naast de gracht mag worden toegepast en/of voor welke toepassingen de specie in aanmerking komt indien deze wordt afgevoerd.

Zonder technisch verslag moet de specie rechtstreeks naar een centrum voor slibverwerking worden afgevoerd (zie 1). Op dat centrum wordt dan – na ontwatering – een technisch verslag opgemaakt.

Meldingsplicht:

De werken en het transport moeten **voorafgaandelijk** worden gemeld bij een erkende bodembeheerorganisatie:

- Een eenvoudige melding voor afvoer naar een centrum voor slibverwerking
- Een aanvraag van een grondverzettoelating voor zowel hergebruik binnen de kadastrale werkzone als voor afvoer naar een eindbestemming (vóór de specie wordt verplaatst). Na levering kan de erkende bodembeheerorganisatie een bodembeheerrapport afleveren.

Hoe kan de uitvoerder van de ruimingswerken het transport bij de Grondbank vzw melden?

Klik in de Grondbank Community op
- "**grondtransportmelding**" in geval van afvoer naar een CSV
- of "**grondverzettoelatingen**".